

ISSN:1306-3111
e-Journal of New World Sciences Academy
2009, Volume: 4, Number: 2, Article Number: D0002

FINE ARTS

Received: June 2008
Accepted: March 2009
Series : D
ISSN : 1308-7290
© 2009 www.newwsa.com

Ebru Temiz
Ali Uçan
Nigde University
Gazi University
etemiz@nigde.edu.tr
Nigde-Turkiye

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE SES EĞİTİMİNİN ÇOCUKLARIN MÜZİKSEL SES ÖZELLİKLERİNE UYGUN ŞARKI SÖYLEYEBİLME BECERİLERİNE ETKİSİ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi eğitimde müzik etkinlikleri içerisinde uygulanan ses eğitiminin, çocukların müziksel ses özelliklerine uygun şarkı söyleyebilme becerilerine etkisi olup olmadığının belirlenmesidir. Araştırma bulgularına göre, ses eğitiminin çocukların müziksel ses özelliklerine uygun şarkı söyleyebilme becerilerini olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ses Eğitimi, Okul Öncesi, Müziksel Ses, Şarkı, Çocuk

THE IMPACT OF THE SOUND DISCIPLINE ACQUIRED BY THE CHILDREN DURING PRE-SCHOOL TRAINING OVER THE MUSICAL SOUND CHARACTERS OF THE CHILDREN COMPATIBLE WITH THEIR ABILITY TO SING

ABSTRACT

The objective of this research is to determine whether or not the sound disciplin education executed within the the pre-school educational music -related activities bear any effect over the over the musical sound characters of the children compatible with their ability to sing. Accoring to the findings of the study, it has been concluded that the sound disciplining education has in influenced the skill of the children affirmatively to sing compatible to their voice-related qualifications.

Keywords: Voice Education, Preschool, Musical Voice, Sing, Child

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Çocukların kendileri için gerekli olan müzikal becerileri kazanmaları, sahip oldukları müzik yeteneğinin keşfedilebilmesi ve müziğe yönlendirilebilmeleri buldukları ortama bağlıdır. Aileden sonra çocukların ilk olarak girdikleri ve okul ortamı ile ilk defa karşılaştıkları yer okul öncesi eğitim veren kurumlardır. Bu kurumlardaki eğitim süreçleri ile çocuğun; psikomotor, özbakım, sosyal-duygusal, bilişsel ve dil gelişimi desteklenir.

Okul öncesi dönemde müzik eğitiminde pek çok etkinlik bir arada ve birbiri ile ilişkilendirilerek kullanılabilir, en sık kullanılan etkinlikler olarak; ses dinleme, ayırt etme ve ses üretme çalışmaları, nefes açma ve şarkı söyleme çalışmaları, yaratıcı hareket ve dans çalışmaları, ritm çalışmaları ve müzikli öyküler söylenebilir.

Okul öncesi dönemdeki müziksel eğitim etkinlikleri içerisinde yer alan, ses dinleme ve ayırt etme çalışmaları çocuğun çevreyi daha bilinçli dinlemesine, duyduğu seslere dikkatini vermesine, sesleri tanımasına ve sesleri tekrarlamasına, tanımlamasına yardımcı olmaktadır. Ses çalışmalarında sesleri kaynakları ile eşleştirebilme, sesin yönünü ayırt edebilme, sesin şiddetini algılayabilme etkinliklerine yer verilmektedir, ifadesinden de anlaşılacağı üzere okul öncesi dönemde yapılacak her eğitim etkinliğinde ses kavramının temel alınacağı ve göz ardı edilemeyeceği kuşkusuzdur (Artan,1993).

Okul öncesi dönemde tüm yaş guruplarında uygulanan müziksel etkinlikler incelendiğinde, sese yönelik olarak yapılan etkinliklerin ana yapıyı oluşturduğu görülmektedir. Ses ile yapılan bu etkinliklerle çocuklar hem kendi sesleri hem de doğadaki sesler konusunda bilgi sahibi olacaklar, bu sayede pek çok kavramı da öğrenerek yaşamlarına katma olanağını bulacaklardır. Ayrıca müzik etkinlikleri içerisinde çocukların eğitilmesinde kullanılan sesler, eğitimin amacına ulaşabilmesi açısından bazı müziksel özelliklere sahip olmak durumundadırlar. Ses eğitimi, okul öncesi dönemden itibaren bireyin, konuşma ve şarkı söyleme becerisi kazanma yolunda eğitilmesi sürecidir.

Sun ve Seyrek okul öncesi dönemdeki ses eğitimi sürecinde eğitici tarafından birbiri ile ilişkili olarak yürütülmesi gereken dört temel konudan bahsetmişlerdir. Bunlar; solunma (nefes) eğitimi, gevşeme eğitimi, konuşma eğitimi, toplu ses eğitimi (şarkı söyleme) çalışmalarıdır.

Gevşeme ve nefes çalışmaları: Ses eğitimi sürecinde şarkı söyleme çalışmalarına geçilmeden önce öncelikle gevşeme ve nefes çalışmalarının yapılması gereklidir. Gevşeme çalışmaları ile çocukların bedensel ve zihinsel açıdan müzik etkinlikleri yapmaya hazır olmaları sağlanır. Gevşeme çalışmaları içerisinde çocuğun hem zihninde canlandıracağı, onu rahatlatıcı duygu ve düşüncelerin yer aldığı çalışmalar ile bedenini rahat bir biçimde kullanabileceği ve vücut gerginliğini atabileceği çalışmalar yer almalıdır. Nefes çalışmaları ile çocuk çeşitli öykünmelerin eşliğinde düzenli bir biçimde nefes alıp vermeyi öğrenir. Çeşitli oyunlar ve öykünmeler, çocukların gevşeme ve nefes çalışmalarını birbiri ile ilişkili olarak daha çabuk algılayabilmesini sağlayabilir.

Konuşma çalışmaları ile çocukların sözcükleri, doğru tartımla (ritm), doğru vurgulamayla, doğru artiküle etmeyle (boğumlama) söylemeleri sağlamaya çalışılır. Çocuklarla konuşma çalışmaları yapma aşamasında oyunlar, öykünmeler, ritmik kalıplardan oluşan tekerlemeler kullanılmalı, sözcüklerin ritmiyle eğitim göz önünde bulundurulmaya çalışılmalıdır.

Şarkı söyleme çalışmalarında ise çocukların öğretilen şarkıyı, doğru, güzel ve anlaşılır biçimde söylemeleri sağlanır. Ses eğitimi sürecinin son basamağını oluşturan bu aşamada önceki basamaklarda

gerçekleşmesi gereken durumların açık bir biçimde gözlenmesi söz konusudur çünkü; şarkı söylerken çocuk öncelikle zihinsel ve bedensel açıdan hazırlıklı olmalı, şarkıda doğru yerlerde nefes alıp vermeli, şarkının sözleri ile, sözcüklerin ritmini doğru ve anlaşılır biçimde söylemelidir. Şarkı söyleme çalışmalarında çocukların sesleri açısından gelişim özelliklerine uygun olan şarkıların seçilmesi gereklidir.

Müziksel ses, yalın bir şekilde açıklanacak olursa; müzikal özellikler taşıyan yani temel müzik özellikleri olan ses olarak ifade edilebilir. Bu müzikal özellikler, sesin; tını, süre, nüans, ezgisel (yükseklik), ritm özellikleri olarak açıklanabilir.

Akkaş (1991) müzikte kullanılan sesleri, cisimlerin saniyede belirli titreşimlerinden oluşan sesler olarak ifade etmiştir. Literatür incelendiğinde müziksel ses tanımı ile ilgili olarak kabul görmüş ortak bir tanımlama olmamakla birlikte, pek çok açıklamaya rastlanmış olup genelde tanımların tek bir özellik üzerine yoğunlaştığı ya da genel olarak müzik yapmaya uygun olan ses olarak ifade edildiği görülmüştür. Zeren (2003) müziksel sesleri tanımlayan üç ana özellik olduğundan yola çıkarak bu özellikleri; frekans (sesin incelik-kalınlık özelliği), şiddet (sesin gürlük özelliği) ve tını olarak açıklamıştır. Uçan (1994) ise işitsel uyarıcı olarak ifade ettiği sesin özelliklerini; yükseklik (tizlik, peslik), yeğinlik (şiddet), tını, oylum (volüm) ve uzam (süre) olarak belirtmiştir.

Bu araştırmada yer alan müziksel ses kavramına ilişkin olarak kullanılan özellikler aşağıda verilmektedir.

Sesin Yükseklik Özelliği (İncelik-Kalınlık-Frekans): Sesin incelik-kalınlık özelliğine sesin dikliği veya frekansı da denmektedir. Sesin frekansı, bir saniyedeki titreşim sayısıdır. Bir saniyede meydana gelen ses dalgası o sesin frekansını belirler. Sesin frekansı titreşen bir cismin boyuna ve kalınlığına göre değişir. Sesin frekansı, inceliği, kalınlığı, boyuna ve gerginliğine göre değişmektedir. İnsan kulağı frekansı 20-20000 Hertz arasındaki seslere karşı duyarlıdır. Günlük hayatımızda işitme duyumuzu en çok uyaran frekanslar 250-4000 Hertz arasında değişmektedir.

- **Sesin Gürlük Özelliği (Nüans-Şiddet):** Sesin önemli özelliklerinden birisi de sesin şiddetidir. Ses şiddeti desibel (dB) adı verilen bir birimle ifade edilir. Örneğin; fısıltı sesi 20-25 dB, normal konuşma sesi 50-60 dB'dir. 120 dB'i aşan her ses insan kulağı için zararlı etkiye sahiptir. Sesi meydana getiren kaynağın, mutlaka titreşmesi gerekir. Bu etkinin kaynağı, titreştirme gücüne göre, ses hafif veya kuvvetli duyulabilir.
- **Sesin Tınısal Özelliği:** Titreşimin kaynağı, kaynağın cinsine ve ortama göre sesin özelliklerini belirler. Bu özellikler fiziksel olarak ölçülebilen, sesin şiddeti ve frekansı olduğu kadar insan kulağının, sesi psiko-fizik olarak algılanmasını da içine alır. Bu psiko-fizik algılamamanın frekansla ilgili olanına sesin tınısı (pitch), şiddetle ilgili olanına ise sesin yüksekliği (loudness) denir (Özgül, 2000: 31).
- **Sesin Süre Özelliği (Uzunluk-Kısalık):** Doğadaki seslerin hepsi uzunluk kısalık özellikleri açısından aynı değildir. Sesin kısalığı ve uzunluğu soyut bir durumdur, devinimle somutlaştırılması gerekir (Morgül, 2001: 64).
- **Sesin Ritm Özelliği (Tartım):** Ritm kelimesi Yunanca kökenli olup akış anlamına gelmektedir. Doğadaki sesler ritmik olan ve ritmik olmayan sesler olarak ifade edilebilir.

Okyay'a (1978) göre çocuk, sestten örölmüş bir evrene doğar. Kaynağı, türü ve işlevi çok değışik olan bu sesleri algılar, çözümler, yorumlar ve giderek bu ses evrenini, anlatım gücü ölçüsünde değışik anlatım türlerine dönüştürür. Bu süreç, onun yaşamının ayrılmaz bir parçası olur. Sözü geçen ses evrenini bir eğitim aracı olarak kullandığımızda, aslında çocuğun yaşamı algılama, yorumlama ve anlatma yetisini işlemiş oluruz.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Araştırmmanın amacı, okul öncesi eğitimde müzik etkinlikleri içerisinde uygulanan ses eğitiminin, çocukların müziksel ses özelliklerine uygun olarak şarkı söyleyebilme becerilerine etkisi olup olmadığının belirlenmesidir.

Araştırma; okul öncesi dönemdeki 35-40 aylık çocukların müziksel ses özelliklerine uygun şarkı söyleyebilme becerilerine ses eğitiminin etkisinin ilk kez incelenip araştırılacak olması ve böylece alana yenilik getirmesi açısından önemlidir.

Üç yaş döneminde 35-40 aylık çocuklara uygulanan ses eğitiminin çocukların müziksel ses özelliklerine uygun şarkı söyleyebilme becerilerine etkisi nedir?

3. DENEYSSEL YÖNTEM (EXPERIMENTAL METHOD)

Araştırmmanın yürütülmesinde tek grup ön test-son test deneysel araştırma modeli kullanılmıştır. Denel işlem öncesinde örneklem grubuna ön test aşaması yapılmış, denel işlem aşamasında ise 20 ayrı ses eğitimi etkinliği, her gün aynı saatte (10:30) olmak üzere 20 gün boyunca örneklem grubuna uygulanmıştır. Denel işlem sonrasında son test aşaması ile gerekli değerlendirmeler yapılarak sonuçlar karşılaştırılmıştır. Veriler, örneklem grubunda öğrenci sayısının az olması nedeni ile non parametrik wilcoxon işeretlenmiş sıralama testi kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmmanın örneklemini, Gazi Eğitim Fakültesi Uygulama Anaokulu 3 yaş grubunda (sınıfında) yer alan 35-40 aylık dönemdeki 11 çocuk oluşturmuştur.

Tablo 1. Örneklem (Table 1. Sampling)

Örneklem (Sampling)	Yaş (Age)	Cinsiyet (Gender)	Doğuştan gelen hastalık (Inborn illness)
1.Çocuk	40. ay	Erkek	Yok
2. Çocuk	37 ay	Kız	Yok
3. Çocuk	39 ay	Kız	Yok
4. Çocuk	35 ay	Erkek	Yok
5. Çocuk	36 ay	Erkek	Yok
6. Çocuk	35 ay	Kız	Yok
7. Çocuk	36 ay	Kız	Yok
8. Çocuk	35 ay	Kız	Yok
9. Çocuk	37 ay	Kız	Yok
10.Çocuk	35 ay	Erkek	Yok
11. Çocuk	36 ay	Erkek	Yok

Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen Müziksel Ses Özelliklerine Uygun Şarkı Söyleyebilme Becerisi ölçme aracı kullanılmıştır. Ölçme aracı, örneklem grubundaki çocukların müziksel ses özelliklerinin gelişiminin bir bütün olarak sorgulanıp belirlenebilmesi için oluşturulmuştur ve müziksel ses özelliklerine

ilişkin on altı davranış içermektedir. Ölçme aracının uygulanmasında çocuklar, ön test aşamasında daha önce öğretmenleri tarafından öğretilen ambara vurduğum bir tekme ve minik kuş şarkıları üzerinden, son test aşamasında ise etkinlikler sonucunda öğrendikleri ay dede ve makara şarkıları üzerinden değerlendirilmişlerdir. Bu araçta derecelendirme ölçeği olarak, "**çok iyi -5, ortanın üstünde -4, orta -3, ortanın altında -2, çok düşük-1**" seçeneklerinden oluşan beşli Likert Ölçeği kullanılmıştır. Veri toplama aracının yapı geçerliliğinin sağlanabilmesi için faktör analizi (Principal Component Analysis) yapılmıştır. Ölçeğin tek bir amacı ölçmeye yönelik toplam varyansı açıklama oranı %85 olarak belirlenmiştir, Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı ise ,97 olarak bulunmuştur. Veriler non-parametrik test olan wilcoxon işeretlenmiş sıralar testi kullanılarak değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Üç yaş döneminde 35-40 aylık çocuklara uygulanan ses eğitiminin çocukların müziksel ses özelliklerine uygun olarak şarkı söyleyebilme becerilerine etkisine ilişkin bulgular Müziksel Ses Özelliklerine Uygun Olarak Şarkı Söyleyebilme Becerileri ölçme aracındaki 16 madde için ayrı ayrı tablolaştırılarak verilmiştir.

Tablo 2. Şarkı söylemeye ruhsal ve bedensel açıdan gevşemiş biçimde hazırlanma davranışına ilişkin ön test-son test puanlarının wilcoxon testi bulguları

(Table 2. The wilcoxon test findings based on the pre-test and final test points related to the behaviour of getting ready to sing in a way spiritually and physically relaxed)

1- Şarkı söylemeye ruhsal ve bedensel açıdan gevşemiş biçimde hazırlanma (Getting Ready to Sing in a Way Spiritually and Physically Relaxed)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test -Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	-2,63	0,008
Pozitif Sıra (positive row)	8	4,50	36,00		
Eşit (equal)	3				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkı söylemeye ruhsal ve bedensel açıdan gevşemiş biçimde hazırlanma davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolaştırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,008 olarak bulunmuştur.

Tablo 2'de p değerinin 0,008 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Buna göre, ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkı söylemeye ruhsal ve bedensel açıdan gevşemiş biçimde hazırlanma davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Şarkı söylemeye uygun biçimde bedensel duruş alma davranışına ilişkin ön test son test puanlarının wilcoxon testi bulguları
(Table 3. The wilcoxon test findings based on the pre-test and final test points related to the behaviour of bodily posture in a proper way for singing)

2- Şarkı söylemeye uygun biçimde bedensel duruş alma (bodily posture in a proper way for singing)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	-2,53	0,011
Pozitif Sıra (positive row)	7	4,00	28,00		
Eşit (equal)	4				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkı söylemeye uygun biçimde bedensel duruş alma davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolandırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,011 olarak bulunmuştur.

Tablo 3'de p değerinin 0,011 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkı söylemeye uygun biçimde bedensel duruş alma davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 4. Şarkı söylemeye uygun soluk alıp verme davranışına ilişkin ön test son test puanlarının wilcoxon testi bulguları
(Table 4. The wilcoxon test findings based on the pre-test and final test points related to the behaviour of breathing satisfactorily to sing)

3- Şarkı söylemeye uygun soluk alıp verme (breathing satisfactorily to sing)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	-2,41	0,016
Pozitif Sıra (positive row)	7	4,00	28,00		
Eşit (equal)	4				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkı söylemeye uygun soluk alıp verme davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolandırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,016 olarak bulunmuştur.

Tablo 4'de p değerinin 0,016 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkı söylemeye uygun soluk alıp verme davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 5. Şarkı söylemeye uygun ses üretme davranışına ilişkin ön test son test puanlarının wilcoxon testi bulguları

(Tablo 5. The wilcoxon test findings based on the pre-test and final test points related to the behaviour of singing - compatible sounding)

4- Şarkı söylemeye uygun ses üretme (singing - compatible sounding)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	-2,58	0,010
Pozitif Sıra (positive row)	8	4,50	36,00		
Eşit (equal)	3				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkı söylemeye uygun ses üretme davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolaştırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,010 olarak bulunmuştur.

Tablo 5'de p değerinin 0,010 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkı söylemeye uygun ses üretme davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 6. Şarkı sözlerini doğru boğumlama davranışına ilişkin ön test son test puanlarının wilcoxon testi bulguları

(Tablo 6. The wilcoxon test findings based on the pre-test and final test points related to the behaviour of proper articulations of lyrics of the song)

5- Şarkı sözlerini doğru boğumlama (proper articulations of lyrics of the song)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	-2,46	0,014
Pozitif Sıra (positive row)	7	4,00	28,00		
Eşit (equal)	4				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkı sözlerini doğru boğumlama (artiküle etme) davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolaştırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,014 olarak bulunmuştur.

Tablo 6'de p değerinin 0,014 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkı sözlerini doğru boğumlama (artiküle etme) davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 7. Şarkı sözlerinde tam vuruş ritmini doğru söyleme davranışına ilişkin ön test son test puanlarının wilcoxon testi bulguları
(Tablo 7. The wilcoxon test findings based on the pre-test and final test points related to the behaviour of proper production of full - stressed rhythm of the lyrics)

6- Şarkı sözlerinde tam vuruş ritmini doğru söyleme (proper production of full - stressed rhythm of the lyrics)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	-2,40	0,016
Pozitif Sıra (positive row)	7	4,00	28,00		
Eşit (equal)	4				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkı sözlerinde tam vuruş ritmini doğru söyleme davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolastırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,016 olarak bulunmuştur.

Tablo 8'de p değerinin 0,016 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkı sözlerinde tam vuruş ritmini doğru söyleme davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 9. Şarkı sözlerinde yarım vuruş ritmini doğru söyleme davranışına ilişkin ön test son test puanlarının wilcoxon testi bulguları

(Tablo 9. The wilcoxon test findings based on the pre-test and final test points related to the behaviour of proper production of semi - stressed rhythm of the lyrics)

7- Şarkı sözlerinde yarım vuruş ritmini doğru söyleme (proper production of semi - stressed rhythm of the lyrics)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	-2,42	0,015
Pozitif Sıra (positive row)	7	4,00	28,00		
Eşit (equal)	4				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkı sözlerinde yarım vuruş ritmini doğru söyleme davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolastırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,015 olarak bulunmuştur.

Tablo 9'da p değerinin 0,015 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkı sözlerinde yarım vuruş ritmini doğru söyleme davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 10. Şarkıyı kuvvetli nüans özelliğine uygun söyleme davranışına ilişkin ön test son test puanlarının wilcoxon testi bulguları
(Table 10. The wilcoxon test findings based on the pre-test and final test points related to the behaviour of singing the song in accordance with its strong shading character)

8- Şarkıyı kuvvetli nüans özelliğine uygun söyleme (singing the song in accordance with its strong shading character)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	-2,46	0,014
Pozitif Sıra (positive row)	7	4,00	28,00		
Eşit (equal)	4				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkıyı kuvvetli nüans özelliğine uygun söyleme davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolandırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,014 olarak bulunmuştur.

Tablo 10'da p değerinin 0,014 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkıyı kuvvetli nüans özelliğine uygun söyleme davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 11. Şarkıyı hafif nüans özelliğine uygun olarak söyleme davranışına ilişkin ön test son test puanlarının wilcoxon testi bulguları

(Table 11. The wilcoxon test findings based on the pre-test and final test points related to the behaviour of singing the song in accordance with its soft shading character)

9- Şarkıyı hafif nüans özelliğine uygun söyleme (singing the song in accordance with its soft shading character)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	-2,40	0,016
Pozitif Sıra (positive row)	7	4,00	28,00		
Eşit (equal)	4				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkıyı hafif nüans özelliğine uygun söyleme davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolandırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,016 olarak bulunmuştur.

Tablo 11'de p değerinin 0,016 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkıyı hafif nüans özelliğine uygun söyleme davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 12. Şarkıdaki ince sesleri doğru söyleme davranışına ilişkin ön test son test puanlarının wilcoxon testi bulguları
(Table 12. The wilcoxon test findings based on the pre-test and final test points related to the behaviour of proper sounding of the tenuous sounds)

10- Şarkıdaki ince sesleri doğru söyleme (proper sounding of the tenuous sounds)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	-2,6	0,008
Pozitif Sıra (positive row)	7	4,00	28,00		
Eşit (equal)	4				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkıdaki ince sesleri doğru söyleme davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolastırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,008 olarak bulunmuştur.

Tablo 12'de p değerinin 0,008 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkıdaki ince sesleri doğru söyleme davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 13. Şarkıdaki Kalın Sesleri Doğru Söyleme Davranışına İlişkin Ön Test Son Test Puanlarının Wilcoxon Testi Bulguları
(Table 13. Proper Sounding Of The Rolling Sounds)

11- Şarkıdaki kalın sesleri doğru söyleme (proper sounding of the rolling sounds)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	-2,46	0,014
Pozitif Sıra (positive row)	7	4,00	28,00		
Eşit (equal)	4				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkıdaki kalın sesleri doğru söyleme davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolastırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,014 olarak bulunmuştur.

Tablo 14'de p değerinin 0,014 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkı sözlerinde yarım vuruş ritmini doğru söyleme davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 15. Şarkıdaki uzun sesleri doğru söyleme davranışına ilişkin ön test son test puanlarının wilcoxon testi bulguları
(Table 15. Proper sounding of the long sounds)

12- Şarkıdaki uzun sesleri doğru söyleme (proper sounding of the long sounds)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	N	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	- 2,42	0,015
Pozitif Sıra (positive row)	7	4,00	28,00		
Eşit (equal)	4				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkıdaki uzun sesleri doğru söyleme davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolastırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,015 olarak bulunmuştur.

Tablo 15'de p değerinin 0,015 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkıdaki uzun sesleri doğru söyleme davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 16. Şarkıdaki kısa sesleri doğru söyleme davranışına ilişkin ön test son test puanlarının wilcoxon testi bulguları

(Table 16. The wilcoxon test findings based on the pre-test and final test points related to the behaviour of proper sounding of the short sounds)

13- Şarkıdaki kısa sesleri doğru söyleme (proper sounding of the short sounds)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	- 2,42	0,015
Pozitif Sıra (positive row)	7	4,00	28,00		
Eşit (equal)	4				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkıdaki kısa sesleri doğru söyleme davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolastırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,015 olarak bulunmuştur.

Tablo 16'da p değerinin 0,015 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkıdaki kısa sesleri doğru söyleme davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 17. Şarkının ezgisini bir bütün olarak doğru söyleme davranışına ilişkin ön test son test puanlarının wilcoxon testi bulguları
(Table 17. The wilcoxon test findings based on the pre-test and final test points related to the behaviour of accurately pronouncing the melody of the song as a whole)

14- Şarkının ezgisini bir bütün olarak doğru söyleme (accurately pronouncing the melody of the song as a whole)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	-2,41	0,016
Pozitif Sıra (positive row)	7	4,00	28,00		
Eşit (equal)	4				
Toplam (total)	11				

Tablo 17'de şarkının ezgisini bir bütün olarak doğru söyleme davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolastırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,016 olarak bulunmuştur.

Bulgulara göre p değerinin 0,016 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkının ezgisini bir bütün olarak doğru söyleme davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

Tablo 18. Şarkının sözlerini bir bütün olarak doğru söyleme davranışına ilişkin ön test son test puanlarının wilcoxon testi bulguları

(Table 18. The wilcoxon test findings based on the pre-test and final test points related to the behaviour of accurately pronouncing the lyrics of the song as a whole)

15- Şarkının sözlerini bir bütün olarak doğru söyleme (accurately pronouncing the lyrics of the song as a whole)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	-2,45	0,014
Pozitif Sıra (positive row)	7	4,00	28,00		
Eşit (equal)	4				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkının sözlerini bir bütün olarak doğru söyleme davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolastırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,014 olarak bulunmuştur.

Tablo 18'de p değerinin 0,014 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkının sözlerini bir bütün olarak doğru söyleme davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir

Tablo 19. Şarkıyı ezgisi ve sözleriyle birlikte bir bütün olarak doğru söyleme davranışına ilişkin ön test son test puanlarının wilcoxon testi bulguları

(Table 19. Accurately singing the entirety of the song together with its melody and lyrics)

16- Şarkıyı ezgisi ve sözleriyle birlikte bir bütün olarak doğru söyleme (accurately singing the entirety of the song together with its melody and lyrics)					
Ön-test -Son-test (Preliminary Test - Last Test)	n	Sıra Ortalaması (row average)	Sıra Toplamı (row total)	z	p
Negatif Sıra (negative row)	0	0,00	0,00	-2,45	0,014
Pozitif Sıra (positive row)	7	4,00	28,00		
Eşit (equal)	4				
Toplam (total)	11				

Yukarıdaki tabloda şarkıyı ezgisi ve sözleri ile birlikte bir bütün olarak doğru söyleme davranışına ilişkin olarak ön test ve son test puanları istatistiksel açıdan karşılaştırılmış ve alınan sonuç tablolastırılmıştır. İstatistiksel işlem sonucunda p değeri 0,014 olarak bulunmuştur.

Tablo 19'da p değerinin 0,014 olması yani p değerinin 0,05'e eşit ve büyük olmaması nedeni ile sonuç istatistiksel açıdan anlamlıdır denebilir. Ses eğitimi uygulama süreci sonucunda örneklem gurubunun şarkıyı ezgisi ve sözleriyle bir bütün olarak doğru söyleme davranışındaki değişikliğin anlamlı olduğu söylenebilir.

5. SONUÇ (CONCLUSION)

Tablo 1'den başlayarak en son Tablo 19'da sunulan veriler, okul öncesi eğitimde 35-40 aylık çocuklara uygulanan ses eğitiminin, çocukların müziksel ses özelliklerine uygun olarak şarkı söyleyebilme becerilerine olumlu etkiler yaptığını göstermektedir.

Araştırmada ele alınan müziksel ses özellikleri; şarkı söylemeye ruhsal ve bedensel açıdan gevşemiş biçimde hazırlanma, şarkı söylemeye uygun biçimde bedensel duruş alma, şarkı söylemeye uygun soluk alıp verme, şarkı söylemeye uygun ses üretme, şarkı sözlerini doğru boğumlama (artiküle etme), şarkı sözlerinde tam vuruş ritmini doğru söyleme, şarkı sözlerinde yarım vuruş ritmini doğru söyleme, şarkıyı kuvvetli nüans özelliğine uygun söyleme, şarkıyı hafif nüans özelliğine uygun söyleme, şarkıdaki ince-kalın, uzun-kısa sesleri doğru söyleme, şarkının ezgisini bir bütün olarak doğru söyleme, şarkının sözlerini bir bütün olarak doğru söyleme ve şarkıyı ezgisi ve sözleriyle birlikte bir bütün olarak doğru söyleme davranışlarının tümünde öğrencilerin test puanlarından alınan sonuçlar ses eğitimi sürecinin dolayısıyla müziksel ses gelişiminin başarılı biçimde gerçekleştiğini göstermektedir. Sonuçlardan yola çıkarak, okul öncesi dönemde de ses eğitiminin önemli ve gerekli bir eğitim süreci olduğu söylenebilir. Ayrıca bu dönemde ses eğitimi, ses ile ilgili olan müziksel becerilerin kazanılmasında önemli bir unsur olarak kabul edilebilir ve bu durum çocukların müziksel gelişimi açısından önemlidir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- Akkaş, S., (1991). Okul öncesi Eğitimde Müzik. Ankara: Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Yayınları
- Andrews, M.L. and Summers, A.C., (2002). Voice Treatment For Children And Adolescents. Canada: Second Edition, Singular Thomson Learning, Inc.
- Artan, İ., (1993). "Anaokuluna Devam Eden 54-77 Aylık Çocuklara Seslerle İlgili Becerilerin Kazandırılmasında Müzik Uygulamalarının Etkisinin İncelenmesi". Hacettepe Üniversitesi Çocuk Sağlığı Ve Eğitimi Bölümü (Yayımlanmamış Doktora Tezi).
- Kent, R.D. and Ball, M.J., (2000). Voice Quality Measurement. Canada: Singular Publishing Group.
- Mcdonald, D.T., (1991). Music İn Our Lives: The Early Years. Washington:NAEYC.
- Morgül, M., (2001). Müzik Nasıl Öğretilir. Ankara: Yurtrenkleri Yayınları.
- Oktay, A., (2000). Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem. İstanbul: 2.Baskı, Epsilon Yayınları.
- Okyay, E., (1978). "Anaokulunda Müzik Eğitimi İlkeleri, Teksir". Ankara.
- Özal Göncü, İ., (2002). "4-6 Yaş Anaokulu Çocuklarına Uygulanan Müzik Eğitiminin Müziksel Ses Ve İşitsel Algı gelişimlerine Etkileri". Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi).
- Özgül, İ., (2000). "Müzik Eğitimi ve Öğretimi: Kuramlar-Solfejler-Şarkılar-Yaklaşımlar". Ankara: Gazi Kitabevi
- Sevinç, S., (2002). "İlköğretim Devre Öğrencilerine Yapılan Şarkı Öğretiminin Sesin Akustik Özelliklerine Etkileri". Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi).
- Şentürk, N. ve Morgül, M., (2003). 4-7 Yaş Çocukları İçin Temel Müzik Eğitimi Müzik Çalışalım. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Taylor, B.J., (1999). "A Child Goes Forth, A Curriculum Guide For Preschool Children". New Jersey, Colombus,Ohio: Ninth Edition, MERRİLL An İmprint Of Printice Hall.
- Uçan, A., (1994). İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Kurtuluş Matbaası.
- Zeren, A., (2003). Müzik Fiziği. İstanbul: Pan Yayıncılık.